

## Esipuhe

**N**uorena opettajana perehdyin Topeliuksen ajatuksiin lukiessani hänen kirjaansa *Lehtisiä mietekirjastani*. 1980-luvun alkuvuosina olin mukana kasvatuksen keskustelulehti *Alkumatkassa*, jossa julkaistiin Topeliuksen ajatuksia lapsuudesta ja kasvatuksesta. Lehden artikkelit olivat omaperäisiä ja reippaasti kantaa ottavia.

Topeliuksen ajatukset jäivät minussa hiljaisesti elämään. Lähinnä ne nousivat mieleen lenkkipoluilla Jyväskylän Laajavuoren metsissä. Kun ajatukset olivat aikansa mielessäni eläneet, ne alkoivat tahtoa kirjalliseen muotoon. Aloin valmistella kirjaa, jonka lähtökohtana olisivat sekä Topeliuksen ajatukset että nykypäivän kasvatuksen polttavat kysymykset. Aihe ei kuitenkaan auennut aivan niin nopeasti kuin olin ounastellut, vaan vaati vuosikausien valmistelu- ja synnytystyön, jota tein pääosin oman luokanopettajantyöni ohella. Innostuin myös ajatuksesta ottaa sadut kolmanneksi lähtökohdaksi kasvatuskysymyksiä pohtiessani.

Kasvatuksen keskustelulehden nimi *Alkumatka* kuvasti aikanaan ihmisen elämän alkutaivalta. Lehden pyrkimyksenä oli paitsi synnyttää keskustelua kasvatuksesta myös syventää kasvatustietoa koskemaan elämän peruskysymyksiä, kuten sitä, mikä on ihminen ja mikä on ihmisen hyvä. Kasvatustieteen synnyttäminen on myös tämän

kirjan pyrkimys, samoin lapsuuden puolustaminen. Toivon, että olen kyennyt luotaamaan keskustelua myös ihmisenä olemisen perusteemojen äärelle.

Apuraha Suomen Kulttuurirahaston Uudenmaan rahastolta sekä Alfred Kordelinin rahastolta ovat omalta osaltaan tehneet mahdolliseksi kirjan ilmestymisen. Kiitän tuen saamiseen vaikuttaneista lausunnoista professori Juhani Hytöstä, emeritusprofessori Matti Klingeä, dosentti Simo Skinnaria ja emeritusprofessori Reijo Wileniusta. Kannustavasta palautteesta käsikirjoituksen tekemisen kalkkiviivoilta haluan kiittää muiden muassa Snellman-korkeakoulun opettajakouluttaja Ulla Ahmavaaraa. Kiitän myös kirjan kuvittajaa Saara Kinnusta antoisasta yhteistyöstä.